

Voorbeeldnotitie 6: mogelijke alternatieven

Voorbeeldtekst op basis van openbare informatie. Pas deze aan je eigen situatie en standpunt aan. Voor formele stappen gelden de officiële publicatie en termijnen. Alle bronnen staan op crailo.info. Bijlage bij de voorbeeldbrieven aan de raad en het college. De codes U1 tot en met U8 zijn onze eigen verwijzingen.

De onderstaande alternatieven zijn mogelijkheden die de gemeente nader kan onderzoeken. Of zij haalbaar zijn, hangt onder meer af van beschikbare plekken, afspraken met andere gemeenten en benodigde vergunningen. Deze notitie zet acht mogelijkheden op een rij. Per mogelijkheid staat eerst wat de regels en de praktijk in de regio zeggen (feiten met bron op crailo.info) en daarna wat nog onderzocht moet worden.

U1. Uitrui binnen de regio

Wat de regels en de praktijk zeggen. Het Rijk schrijft dat gemeenten opgaven met elkaar kunnen uitruilen (Q&A Spreidingswet). Gemeenten die veel Oekraïners of statushouders opvangen, kunnen aan de provinciale regietafel worden ontzien. In de praktijk telde Tergooi voor Blaricum én Laren, en neemt Laren nu 20 plekken over van Blaricum.

Wat moet nog onderzocht worden? (analyse) Een volledige uitruil vergt een partner met overcapaciteit en die is er nu niet: in de regio is 531 van 1.440 plekken gerealiseerd. Denkbaar is een gedeeltelijke uitruil (Huizen vangt circa 300 Oekraïners op bij een opgave van 426) of een lagere bindende taak in het verdeelbesluit van eind 2026. Nodig: het college brengt dit vóór 11 november 2026 in bij de regionale regietafel en de raad draagt dat op 5 november op.

U2. Satellietmodel rond de Hilversumse locatie Naarderweg

Wat de regels en de praktijk zeggen. Hilversum bouwt aan de Naarderweg voorzieningen die zijn berekend op 434 personen en stelt die open voor bewoners van asiellocaties in de regio. Het COA werkt in Hilversum al met een dependance van 60 tot 70 zelfredzame asielzoekers zonder eigen zorg en taalles. Het wettelijke minimum van 100 duurzame plekken mag binnen een gemeente over meerdere locaties worden gespreid.

Wat moet nog onderzocht worden? (analyse) Past bij het eigen Huizer uitgangspunt van kleinschaligheid en bij bestaande gebouwen. Nadeel: het COA rekent kleine locaties alleen met een gemeentelijke bijdrage, en Naarderweg is pas in 2028 klaar. Nodig: een bestuurlijke afspraak tussen Huizen, Hilversum en het COA.

U3. Spreiding binnen Huizen over meerdere kleine locaties

Wat de regels en de praktijk zeggen. Het Besluit bij de Spreidingswet staat spreiding toe. Het Huizer beleidskader zegt zelf dat grotere locaties alleen mogelijk zijn als uit buurtparticipatie blijkt dat dit verantwoord is. Hilversum kreeg van het COA akkoord op 120 plus 70 plekken; de minister schreef dat het COA per businesscase toetst.

Wat moet nog onderzocht worden? (analyse) Juridisch en beleidsmatig een voor de hand liggende variant. De raad kan op 5 november een maximum per locatie vastleggen. Nodig: een amendement, een COA-businesscase en een gemeentelijke bijdrage voor kleinere locaties.

U4. Bestaande regionale COA-capaciteit benutten

Wat de regels en de praktijk zeggen. Tergooi sluit op 1 augustus 2027 (woningbouw), de Witte Toren in Naarden op 1 maart 2027, Rading 1 in Loosdrecht op 1 november 2026; Hocras in Bussum is geschrapt; Gooiland in Hilversum is verlengd tot 2028 maar telt voor Hilversum.

Wat moet nog onderzocht worden? (analyse) Uit de stukken blijkt geen regionale restcapaciteit die Huizen kan inhuren; de tijdelijke locaties lopen af. Deze mogelijkheid bestaat alleen als een vrijkomende locatie tijdelijk voor de regio wordt doorgezet, met instemming van de betrokken gemeente en het COA. Dat levert geen duurzame plekken op.

U5. Een gezamenlijke locatie van Laren, Blaricum en Huizen

Wat de regels en de praktijk zeggen. Laren zoekt één duurzame locatie voor 90 plekken en wil Blaricum helpen; Blaricum heeft nog geen vervolglocatie na Tergooi. De commissaris van de Koning vraagt de regio om clustering.

Wat moet nog onderzocht worden? (analyse) Bestuurlijk denkbaar, politiek zwaar. Het risico is dat zo'n cluster opnieuw bij de grens van Crailo en Blaricum landt. Alleen zinvol als de locatie buiten de zone rond Crailo ligt waar al opvang is of komt. Nodig: agendering aan de regietafel vóór 11 november 2026.

U6. Oekraïne-locaties ombouwen

Wat de regels en de praktijk zeggen. Sinds 1 juli 2026 is er één bekostiging voor de opvang van Oekraïners, asielzoekers en statushouders. De Europese bescherming van Oekraïners loopt tot 4 maart 2028. Hotel Newport (ruim 200 plekken, verlengd met vijf jaar) en de units aan het Ellertsveld zijn bestaande Huizer opvang.

Wat moet nog onderzocht worden? (analyse) Als de groep Oekraïners krimpt, is Newport de snelste bestaande optie: een ingericht hotel, buiten Beschermd landschap. Het telt alleen mee als het COA het exploiteert en het minstens vijf jaar beschikbaar is. Nodig: medewerking van de eigenaar, een COA-businesscase en een raadsbesluit; gevoelig voor de huidige bewoners.

U7. Realiseerbaarheid vóór 1 juli 2027 als toets

Wat de regels en de praktijk zeggen. De plekken van de tweede cyclus moeten uiterlijk 1 juli 2027 beschikbaar zijn. Nieuwbouw op het achterterrein vergt een provinciale ontheffing (de procedure voor de Tolweg in Velsen duurde van mei tot juli 2025, plus bezwaar) en daarna bouw.

Wat moet nog onderzocht worden? (analyse) Zolang de concrete aanvraag niet bekend is, is onzeker of een opvang op het achterterrein de datum van 1 juli 2027 kan halen; voor bestaande gebouwen lijkt dat eerder haalbaar. De raad kan vragen dat elke locatie wordt beoordeeld op realiseerbaarheid vóór 1 juli 2027. Dat raakt het achterterrein direct.

U8. De plekken voor minderjarigen apart regelen

Wat de regels en de praktijk zeggen. Huizen krijgt indicatief 14 plekken voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv). Eemnes heeft al een amv-locatie; de Onderzoeksraad voor Veiligheid publiceerde op 21 september 2026 een rapport over kinderen in de noodopvang.

Wat moet nog onderzocht worden? (analyse) Een regionale amv-afspraken kan de 14 amv-plekken van Huizen loskoppelen van de Visio-locatie, die naast een school voor speciaal onderwijs ligt. Nodig: een afspraak aan de regietafel en met het COA.

Conclusie

Op basis van de stukken lijken U3 (spreiding en een maximum per locatie), U2 (samenwerking met Hilversum) en U7 (realiseerbaarheid vóór 1 juli 2027 als toets) het meest kansrijk om te onderzoeken, eventueel gecombineerd met U1 en U8 aan de regionale regietafel. Voor U4 vonden we geen beschikbare capaciteit; U5

en U6 vragen bestuurlijke afspraken die er nu niet zijn. Alle regionale varianten hebben één gemeenschappelijke voorwaarde: Huizen moet ze zelf vóór 11 november 2026 aan de regietafel inbrengen. De raadsvergadering van 5 november 2026 is het moment om daarom te vragen, met een motie of amendement: onderzoek de alternatieven vóór een definitieve aanwijzing, geen locatie boven een vast maximum, en alleen locaties die vóór 1 juli 2027 realiseerbaar zijn.

Voorbeeldtekst voor een motie

De raad, gehoord de beraadslaging, overwegende dat de Spreidingswet plekken aanwijst en geen locaties, dat opgaven tot 1 december 2026 regionaal kunnen worden uitgeruild en dat het eigen beleidskader spreiding en kleinschaligheid vooropstelt, verzoekt het college: (a) vóór 11 november 2026 aan de regionale regietafel de in deze notitie beschreven alternatieven (uitruil, samenwerking met Hilversum, spreiding, realiseerbaarheid en de plekken voor minderjarigen) in te brengen; (b) de raad vóór de definitieve aanwijzing (gepland 18 maart 2027) schriftelijk te informeren over de uitkomst; (c) geen locatie definitief aan te wijzen die niet vóór 1 juli 2027 realiseerbaar is; (d) een maximum aantal plaatsen per locatie van [...] als uitgangspunt te hanteren; en gaat over tot de orde van de dag.

Voetnoten: de regels en stukken die in deze tekst worden genoemd

Elke voetnoot legt in het kort uit wat de genoemde regel of het genoemde stuk inhoudt en verwijst naar het document op crailo.info, zodat je het zelf kunt nalezen, printen of meesturen. Dit zijn mogelijke invalshoeken op basis van de onderzochte stukken; eigen vragen en argumenten zijn altijd welkom.

1. **Spreidingswet, indicatieve verdeling en verdeelbesluit.** De Spreidingswet (officieel: Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen, Staatsblad 2024, 12, in werking sinds 1 februari 2024) werkt in cycli van twee jaar. De minister publiceert eerst een capaciteitsraming met een indicatieve verdeling per gemeente (voor 2026: Huizen 216 plekken, waarvan 14 voor alleenstaande minderjarigen, Staatscourant 2026, 9053). Die indicatie is nog geen taak. Pas het verdeelbesluit van de minister (voor de lopende cyclus december 2024: Huizen 200 plekken) schept een wettelijke taak; het volgende verdeelbesluit wordt in december 2026 verwacht. De wet wijst aantallen plekken aan, geen adressen of locaties. Bron: [R0014](#), [R0029](#), [R0021](#), [R0038](#).
2. **Provinciale regietafel en uitruil.** Aan de provinciale regietafel (onder leiding van de commissaris van de Koning) spreken gemeenten af wie welke plekken levert. Opgaven voor asiel, statushouders en Oekraïense ontheemden mogen onderling worden geruild; die afspraken komen in het provinciaal verslag en worden in het verdeelbesluit overgenomen. Voor de tweede cyclus moet de regionale inbreng van Gooi en Vechtstreek uiterlijk 11 november 2026 zijn ingediend en moet het provinciaal verslag vóór 1 december 2026 bij de minister liggen. Bron: [R0038](#), [R0921](#).
3. **Hoe Hilversum het aanpakte.** Hilversum wees in 2026 twee locaties aan (Naarderweg, 120 plekken voor 30 jaar, en Noordse Bosje, 70 plekken). De gemeente informeerde per locatie een getekend gebied van direct omwonenden, tot ongeveer 500 à 700 meter, nodigde hen uit voor besloten bijeenkomsten, publiceerde direct een concept veiligheids- en leefbaarheidsplan en neemt het definitieve besluit pas na een bestuursovereenkomst met het COA waarin de inbreng van de buurt is verwerkt. Bron: [R0928](#), [R0315](#), [R0317](#).
4. **Het COA.** Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) is de rijksorganisatie die asielzoekers opvangt en begeleidt. Een gemeente stelt een locatie beschikbaar; het COA exploiteert de opvang en legt de afspraken met de gemeente vast in een bestuursovereenkomst. Onder de Spreidingswet tellen alleen COA-plekken mee voor de gemeentelijke opgave. Bron: [R0038](#), [R0014](#).
5. **Participatie: wat de wet en de eigen regels van Huizen vragen.** De Omgevingswet (artikel 16.55) vraagt bij een vergunningaanvraag om aan te geven of en hoe omwonenden zijn betrokken; de raad kan gevallen aanwijzen waarin participatie verplicht is, maar Huizen heeft zo'n lijst niet vastgesteld. Voor het

locatiebesluit zelf gelden de eigen regels van de gemeente: de Inspraak- en participatieverordening 2010 (onder meer artikel 7 lid 2: voldoende tijd en informatie voor een goede voorbereiding, en artikel 8: een verslag van elke bijeenkomst), het participatiebeleid 'Wij maken Huizen' (2022) en het participatieplan bij het raadsvoorstel (7 oktober 2026). Een landelijke termijn of afstand voor het informeren van omwonenden bestaat niet. Bron: [R0035](#), [R0193](#), [R0187](#), [R1062](#), [R0281](#).

6. **Omgevingsverordening NH2022, artikel 6.59a: Beschermd landschap.** In het provinciale werkingsgebied Beschermd landschap (Bijzonder provinciaal landschap) is nieuwe bebouwing van meer dan 500 vierkante meter voor stedelijke functies verboden. Gedeputeerde Staten kunnen alleen een ontheffing verlenen als er geen reële alternatieven zijn en de kernkwaliteiten van het landschap niet onaanvaardbaar worden aangetast. Volgens onze berekening op basis van de provinciale kaartlagen ligt 93 procent van het achterterrein van de Visio-locatie in dit gebied. Bij Uitgeest (Tolweg, 2025) en Velsen (2026) verleende de provincie zulke ontheffingen voor asielopvang; die besluiten laten zien welke onderbouwing de provincie dan vraagt. Bron: [R0053](#), [R0048](#), [R0046](#), [R0058](#), [R0124](#).